

गुंतवणूकदार चार्टर - स्टॉक ब्रोकर्स

दृष्टी

गुंतवणूकदारांसाठी संपत्तीच्या निर्मितीमध्ये हातभार लावण्यासाठी ग्राहकांना सिक्युरिटीजमध्ये न्याय्य आणि पारदर्शक रीतीने व्यवहार करण्याची सुविधा देताना नैतिकता आणि अनुपालनाच्या सर्वोच्च मानकांचे पालन करणे.

मिशन

- 1) नवोपक्रम, क्षमता वाढ आणि तंत्रज्ञानाच्या वापराद्वारे उच्च दर्जाची आणि विश्वासाहर्ह सेवा प्रदान करणे.
- 2) गुंतवणूकदारांसोबत विश्वासाचे आणि नैतिकतेचे नाते प्रस्थापित करणे आणि टिकवणे.
- 3) अनुपालन आणि पारदर्शकतेचे सर्वोच्च मानक पाळणे.
- 4) सेवा देताना नेहमी 'गुंतवणूकदारांच्या हिताचे संरक्षण' हे ध्येय ठेवा.

गुंतवणूकदारांना सेवा पुरविल्या जातात

- » गुंतवणूकदारांच्या वतीने व्यवहारांची अंमलबजावणी.
- » कराराच्या नोट्स जारी करणे.
- » मार्जिन देय देयके संबंधित सूचना जारी करणे.
- » लवकर पे-इन दायित्व निर्देशांची अंमलबजावणी सुलभ करा.
- » ग्राहकाच्या निधीची पुर्तता.
- » क्लायंट अनपेड सिक्युरिटीज अकाउंट (CUSA) खात्यामध्ये ठेवलेल्या सिक्युरिटीजची माहिती.
- » निधीची धारणा विधान जारी करणे.
- » ऑपरेशनल आणि मार्केट जोखीम कमी करण्यासाठी जोखीम व्यवस्थापन प्रणाली.
- » क्लायंटच्या सूचनेनुसार सिस्टममध्ये क्लायंट प्रोफाइल बदल सुलभ करा

गुंतवणूकदारांचे हक्क

तुमचे खाते हाताळणाऱ्या व्यक्तीच्या कामाचा इतिहास आणि पार्श्वभूमी, तसेच फर्मबद्दल माहिती मागवा आणि मिळवा.

- » गुंतवणुकीपूर्वी कोणत्याही गुंतवणुकीची जोखीम, दायित्वे आणि खर्च याबद्दल संपूर्ण माहिती मिळवा.
- » तुमच्या आर्थिक गरजा आणि गुंतवणुकीच्या उद्दिष्टांशी सुसंगत शिफारशी प्राप्त करा.
- » सर्व पूर्ण केलेले खाते फॉर्म आणि करारांची एक प्रत प्राप्त करा.
- » अचूक आणि समजण्यायोग्य खाते स्टेटमेंट प्राप्त करा.
- » अंतर्गत

टाइमलाइनसह स्टॉक ब्रोकर्सचे विविध उपक्रम

S.No.	उपक्रम	अपेक्षित टाइमलाइन
1.	KYC ने KRA सिस्टीम आणि CKYCR मध्ये प्रवेश केला	खाते उघडल्यानंतर 10 दिवस
2.	क्लायंट ऑनबोर्डिंग	तात्काळ, परंतु एका आठवड्यापेक्षा नंतर नाही
3.	ऑर्डरची अंमलबजावणी	ऑर्डर मिळाल्यावर तात्काळ, परंतु त्याच दिवसाच्या नंतर नाही
4.	युनिक क्लायंट कोडचे वाटप	व्यापार करण्यापूर्वी
5.	रीतसर पूर्ण केलेल्या क्लायंटची प्रत ग्राहकांना नोंदणी दस्तऐवज	च्या अपलोड तारखेपासून 7 दिवस ट्रेडिंग मॅम्बरद्वारे एक्सचेंजचा युनिक क्लायंट कोड
6.	कॉन्ट्रॅक्ट नोट्स जारी करणे	24 तास व्यवहारांची अंमलबजावणी
7.	पासून अपफ्रंट मार्जिनचे संकलन ग्राहक	व्यापार सुरू करण्यापूर्वी
8.	संबंधित सूचना जारी करणे इतर मार्जिन देय देयके	टी दिवसाच्या शेवटी

S.No.	उपक्रम	अपेक्षित टाइमलाइन
9.	क्लायंट फंड सेटलमेंट	ग्राहकाच्या पसंतीनुसार खाते सेटलमेंट (RAS) चालविण्यासाठी 30 दिवस / 90 दिवस. RAS साठी संमती न दिल्यास - पे-आउटच्या 24 तासांच्या आत
10.	फंड, सिक्युरिटीज आणि कमोडिटीजसाठी 'खात्याचे विवरण'	साप्ताहिक आधारावर (पुढील आठवड्याच्या चार ट्रेडिंग दिवसांमध्ये)
11.	निधी/वस्तूंचे धारणा विधान जारी करणे	सेटलमेंटच्या तारखेपासून 5 दिवस
12.	वार्षिक जागतिक स्टेटमेंट जारी करणे	आर्थिक वर्ष संपल्यापासून ३० दिवस
13.	गुंतवणूकदारांच्या तक्रारींचे निवारण	तक्रार मिळाल्यापासून ३० दिवस

गुंतवणूकदारांसाठी करा आणि करू नका

DOs	DON'Ts
<ol style="list-style-type: none"> खाते उघडण्याच्या फॉर्मवर स्वाक्षरी करण्यापूर्वी मान्य केलेले सर्व कागदपत्रे आणि अटी वाचा. KYC ची प्रत, खाते उघडण्याच्या कागदपत्रांची प्रत आणि युनिक क्लायंट कोड प्राप्त करा. विविध ट्रेडिंग आणि क्लिअरिंगशी संबंधित उत्पादन / ऑपरेशनल फ्रेमवर्क / टाइमलाइन वाचा ब्रोकरेज, शुल्क आणि आकारले जाणारे इतर शुल्क याबद्दल सर्व माहिती प्राप्त करा. तुमच्या व्यवहारांवर नियमित सूचना मिळवण्यासाठी तुमच्या ट्रेडिंग, डीमॅट आणि बँक खात्यांमध्ये तुमचा मोबाइल नंबर आणि ईमेल आयडी नोंदवा. 	<ol style="list-style-type: none"> नोंदणी नसलेल्या स्टॉक ब्रोकरशी व्यवहार करू नका. तुमचे खाते उघडणे आणि KYC मधील रिक्त जागा भरण्यास विसरू नका. अपूर्ण खाते उघडणे आणि केवायसी फॉर्म सबमिट करू नका. ट्रेडिंग खात्याशी जोडलेल्या माहितीतील कोणत्याही बदलाची माहिती देण्यास विसरू नका आणि सिस्टममध्ये अपडेटची पुष्टी मिळवा. स्टॉक ब्रोकर व्यतिरिक्त इतर कोणासही व्यापार करण्याच्या हेतूने निधी हस्तांतरित करू नका. स्टॉक ब्रोकरच्या कर्मचाऱ्याच्या नावाने कोणतेही पेमेंट करू नये.

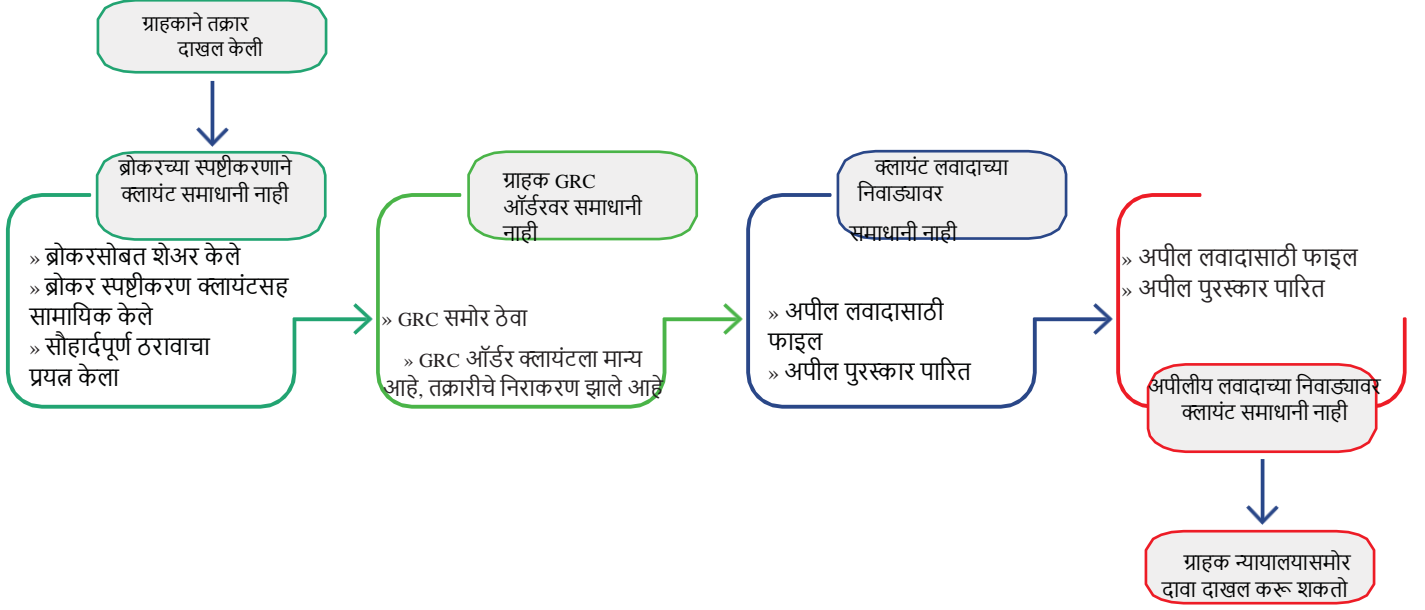
DOs	DON'Ts
<p>6. अंमलात आणल्यास, पॉवर ऑफ अॅटर्नीची प्रत प्राप्त करा. तथापि, सेबी/स्टॉक एक्सचेंजेसनुसार पॉवर ऑफ अॅटर्नी ही अनिवार्य आवश्यकता नाही. पॉवर ऑफ अॅटर्नी मंजूर करण्यापूर्वी, प्रदान केलेल्या अधिकारांची व्याप्ती आणि परिणाम काळजीपूर्वक तपासा.</p>	<p>6. स्टॉक एक्सचेंजमधून केलेल्या व्यवहारांबाबत प्राप्त झालेल्या कोणत्याही ईमेल/एसएमएसकडे दुर्लक्ष करू नका आणि विसंगती आढळल्यास चिंता व्यक्त करा.</p>
<p>7. व्यवहाराच्या अंमलबजावणीच्या 24 तासांच्या आत, व्यवहाराची किंमत, ब्रोकरेज, जीएसटी आणि एसटीटी इत्यादी लागू केल्यानुसार, स्वतंत्रपणे, अंमलात आणलेल्या ट्रेडसाठी कॉन्ट्रॅक्ट नोट्स प्राप्त करा.</p>	<p>7. संगणकाशी परिचित नसल्यास, डिजिटल कराराची निवड करू नका.</p>
<p>8. पे-आउटपासून 24 तासांच्या आत निधी आणि सिक्युरिटीज/वस्तू वेळेवर प्राप्त करा.</p>	<p>8. ट्रेडिंग पासवर्ड शेअर करू नका.</p>
<p>9. व्यवहारांचे तपशील, कराराच्या नोट्स आणि खात्याचे विवरण सत्यापित करा आणि कोणत्याही विसंगतीसाठी संबंधित प्राधिकरणाशी संपर्क साधा. एक्सचेंजद्वारे प्रदान केलेल्या व्यापार पडताळणी सुविधेवरून एक्सचेंज वेबसाइट्सवर व्यापार तपशील सत्यापित करा.</p>	<p>9. निश्चित / हमी परतावा योजनांना बळी पडू नका.</p>
<p>10. खात्यांचे विवरण वेळोवेळी प्राप्त करा. चालू खाते सेटलमेंटसाठी निवडल्यास, ग्राहकाने दिलेल्या पर्यायानुसार (३० किंवा ९० दिवस) खाते स्टॉक ब्रोकरने सेटल केले पाहिजे.</p>	<p>10. शेअर्स/ सिक्युरिटीजमध्ये मोठ्या प्रमाणात नफा मिळवून देण्याचे आमिष दाखवून ईमेल आणि एसएमएस पाठवून फसवणूक करणाऱ्यांना बळी पडू नका.</p>
<p>11. कोणत्याही तक्रारीच्या बाबतीत, स्टॉक ब्रोकर किंवा स्टॉक एक्सचेंज किंवा सेबीशी संपर्क साधा आणि विहित वेळेत त्याचे निराकरण करा.</p>	<p>11. गुंतवणुकीसाठी झुंडीची मानसिकता पाळू नका. तुमच्या गुंतवणुकीसाठी तज्ञ आणि व्यावसायिक सल्ला घ्या.</p>

तक्रार निवारण यंत्रणा

स्तर 1 - स्टॉक ब्रोकरच्या नियुक्त गुंतवणूकदार तक्रार ई-मेल आयडीवर स्टॉक ब्रोकरशी संपर्क साधा. स्टॉक ब्रोकर तक्रारीचे त्वरित निराकरण करण्याचा प्रयत्न करेल, परंतु तक्रार मिळाल्याच्या 30 दिवसांनंतर नाही.

स्तर 2 - संबंधित एक्सचेंजच्या वेबसाइटवर नमूद केलेल्या तक्रार यंत्रणेचा वापर करून स्टॉक एक्सचेंजकडे जा.

स्टॉक एक्सचेंजमधील तक्रारीचे निराकरण करण्याची प्रक्रिया ग्राफिक पद्धतीने स्पष्ट केली आहे:

स्टॉक ब्रोकर्स विरुद्ध स्टॉक एक्सचेंजमध्ये तक्रार निवारण प्रक्रियेसाठी कालमर्यादा

S.No.	क्रियाकलाप प्रकार	क्रियाकलापांसाठी टाइमलाइन
1.	तक्रारीची पावती	तक्रारीचा दिवस (C दिवस).
2.	कडून अतिरिक्त माहिती मागवली आहे गुंतवणूकदार, जर असेल तर, आणि तात्पुरते स्टॉक ब्रोकरकडे पाठवले.	C 7 कामाचे दिवस.
3.	तक्रारीची नोंदणी आणि स्टॉक ब्रोकरकडे पाठवणे.	C 8 कामकाजाचे दिवस म्हणजे T दिवस.
4.	सौहार्दपूर्ण ठराव.	T 15 कामकाजाचे दिवस.
5.	सौहार्दपूर्ण ठराव न झाल्यास तक्रार निवारण समिती (GRC) चा संदर्भ घ्या.	T 16 कामकाजाचे दिवस.
6.	GRC नंतर पूर्ण रिझोल्यूशन प्रक्रिया.	T 30 कामकाजाचे दिवस
7.	GRC सदस्यास अतिरिक्त माहिती आवश्यक असल्यास, GRC ऑर्डर असेल आत पूर्ण केले.	T 45 कामकाजाचे दिवस.
8.	GRC आदेशाची अंमलबजावणी.	जीआरसी ऑर्डर मिळाल्यावर, ऑर्डर असल्यास गुंतवणूकदाराच्या नावे, डेबिट करा ब्रोकरचे फंड. साठी ऑर्डर करा डेबिट त्वरित किंवा त्यानुसार जारी केले जाते GRC ऑर्डरमध्ये दिलेले निर्देश.

S.No.	क्रियाकलाप प्रकार	क्रियाकलापांसाठी टाइमलाइन
9.	जर स्टॉक ब्रोकरला GRC च्या आदेशाने त्रास होत असेल तर, तो हेतू प्रदान करेल लवादाचा लाभ घ्या	ऑर्डर मिळाल्यापासून 7 दिवसांच्या आत
10.	स्टॉक ब्रोकरकडून हेतू प्राप्त झाल्यास आणि GRC ऑर्डरची रक्कम रु.20 पर्यंत आहे लाख	गुंतवणूकदार अंतरिम सवलतीसाठी पात्र आहे गुंतवणूकदार संरक्षण निधीतून (IPF). अंतरिम 50% सवलत असेल GRC ऑर्डर रक्कम किंवा रु.2 लाख जे कमी असेल. तसेच असेल प्राप्त केल्यानंतर प्रदान गुंतवणूकदाराकडून हमीपत्र.
11.	स्टॉक ब्रोकर लवादासाठी दाखल करेल	जीआरसीच्या तारखेपासून 6 महिन्यांच्या आत शिफारस
12.	जर स्टॉक ब्रोकरने 6 महिन्यांच्या आत लवाद दाखल केला नाही	समायोजित केल्यानंतर GRC ऑर्डरची रक्कम गुंतवणूकदारांना दिली जाईल अंतरिम मदत म्हणून जाहीर केलेली रक्कम, जर काही.

ट्रेडिंग मेंबर डिफॉल्ट झाल्यास गुंतवणूकदारांचे दावे / तक्रारी हाताळणे / क्लिअरिंग सदस्य (TM/CM)

चे डीफॉल्ट TM/CM

स्टॉक ब्रोकर डिफॉल्ट झाल्यास, गुंतवणूकदारांच्या फायद्यासाठी स्टॉक एक्सचेंजद्वारे खालील पायऱ्या केल्या जातात:

- स्टॉक ब्रोकरला डिफॉल्टर म्हणून घोषित करण्याबद्दल माहिती देण्यासाठी परिपत्रक जारी केले जाते.
- डिफॉल्टर स्टॉक ब्रोकरची माहिती स्टॉक एक्सचेंज वेबसाइटवर प्रसारित केली जाते.
- सार्वजनिक नोटीस स्टॉक ब्रोकरला डिफॉल्टर म्हणून घोषित करण्याची आणि विनिर्दिष्ट कालावधीत दावे आमंत्रित करण्याची माहिती देऊन जारी केली जाते.
- डिफॉल्टर स्टॉक ब्रोकरच्या क्लायंटना ईमेल आणि एसएमएसद्वारे सूचित कालावधीत दावे दाखल करणे सुलभ करण्यासाठी सूचना.

गुंतवणूकदारांच्या माहितीसाठी स्टॉक एक्सचेंज वेबसाइटवर खालील माहिती उपलब्ध आहे:

- IPF कडून भरपाईसाठी दाव्यांच्या पात्रतेसाठी मानदंड.
- डिफॉल्टर स्टॉक ब्रोकर विरुद्ध दावा दाखल करण्यासाठी दावा फॉर्म.
- डिफॉल्टर स्टॉक ब्रोकर विरुद्ध गुंतवणूकदारांच्या दाव्यांच्या प्रक्रियेवर सामान्य प्रश्न.
- ग्राहकाच्या दाव्याची ऑनलाइन स्थिती तपासण्याची तरतूद.

स्तर 3 – स्तर 3 - स्टॉक ब्रोकर / स्टॉक एक्सचेंज स्तरावर तक्रारीचे निराकरण केले नाही, SEBI कडे SCORES (सेबीची वेब आधारित केंद्रीकृत तक्रार निवारण प्रणाली)

@ <https://scores.gov.in/scores/Welcome.html> वर तक्रार नोंदवली जाऊ शकते